

Informasjonsskriv til deg mellom 12-16 år

Forespørsel om å avgi biologisk materiale og informasjon til Miljøbiobanken

BAKGRUNN OG HENSIKT

Dette er et spørsmål til deg om å delta i en undersøkelse om miljøgifter og helse. Hvis du vil bli med i undersøkelsen, må du avgi en blodprøve og en urinprøve, og svare på spørreskjema. Vi inviterer både mor, far og barn fordi dere er med i MoBa. Ved at dere blir med i denne undersøkelsen får vi en unik mulighet til å måle familiens miljøgifter i kroppen og finne ut om mulige sammenhenger med helse. Det er spesielt viktig at vi også får med barn og ungdom i denne undersøkelsen, og derfor vil vi gjerne ha med deg.

Vi utsettes daglig for en lang rekke stoffer fra luft, mat, vann og forbrukerprodukter som kan være skadelige for helsen vår. Dette kalles miljøgifter. Det er viktig å overvåke hva vi blir utsatt for og undersøke i hvilken grad miljøgifter og andre uønskede stoffer kan øke risikoen for helseproblemer. Miljøbiobanken (Human miljøbiobank Norge) er en delundersøkelse av Den norske mor, far og barnundersøkelsen (MoBa) som Folkehelseinstituttet er ansvarlige for.

Formålet med undersøkelsen er å følge med på hvordan nivåer av næringsstoffer, miljøgifter og andre uønskede stoffer i kroppen vår endrer seg over tid, og hvordan disse påvirker helsen vår. For å følge med på nivået av miljøgifter over tid, er det viktig å få flere prøver fra de samme personene. Det kan derfor hende at vi kontakter deg igjen i fremtiden for å spørre deg om å svare på spørreskjema og gi prøver på nytt. I så fall får du en ny invitasjon. Noen av dere får denne invitasjonen har deltatt i Miljøbiobanken tidligere, og det vil være veldig verdifullt at dere deltar igjen.

HVILKE PRØVER OG OPPLYSNINGER SKAL SAMLES INN?

Vi ber deg om å gi en blodprøve og en urinprøve, og svare på et spørreskjema på nett og to korte spørreskjema på papir. Det finnes allerede informasjon om deg i MoBa som mor, far eller du selv har gitt oss. Vi trenger nå informasjon som kan være viktig for nivået av miljøgifter i kroppen, for eksempel kosthold, levevaner og bomiljø. Urinprøven kan du ta hjemme. Blodprøven må du ta hos legen din.

Blod- og urinprøvene vil bli lagret i en biobank ved Folkehelseinstituttet som heter Miljøbiobanken. Prosjektleder Line Småstuen Haug er ansvarlig for denne biobanken.

Det er ingen risiko eller store ulemper for deg å delta i undersøkelsen, men det tar litt tid å fylle ut spørreskjemaet (ca. 1-1,5 time), samle urinen og få tatt blodprøven. Blodprøven innebærer et stikk i armen og gjøres hos legen din.

Du må sette av noen timer på en hverdag til å besøke legekantoret. Vi er klar over at du kanskje må ta deg fri fra skolen og vi har laget informasjonsark både til skolen og til legen.

Etter at du har vært hos legen og har svart på spørreskjema vil du få et gavekort på kr 500 kr.

HVORDAN SKAL OPPLYSNINGENE BRUKES?

Den informasjonen du bidrar med gjennom å gi oss blod- og urinprøven og ved å svare på spørreskjema skal kun benyttes til å gi kunnskap om stoffer vi får i oss fra mat og miljø. Miljøbiobanken skal være et arkiv hvor den største delen av prøvene du har gitt til undersøkelsen lagres i fryseren til bruk i fremtiden. Prøver og data blir oppbevart på en trygg og sikker måte hos Folkehelseinstituttet, uten at noen av de som skal bruke prøvene eller dataene vet hvem du er.

Vil du vite mer om Miljøbiobanken? På vår nettside kan du lese mer og følge med på hvordan det går med undersøkelsen: <https://www.fhi.no/studier/miljobiobanken>

DET ER FRIVILLIG Å DELTA

Det er frivillig å delta i undersøkelsen. Du kan trekke deg fra undersøkelsen når som helst og uten å oppgi noen grunn. Hvis du ønsker å trekke deg, kan du be en av foreldrene dine sende en e-post til morfarbarn@fhi.no.

KONTAKT

Har du spørsmål til undersøkelsen? Ta kontakt med oss på e-post: morfarbarn@fhi.no, eller dersom det haster på telefon 480 39 432, mandag – fredag fra kl. 09.15 – 11.15.

Vennlig hilsen

Line Småstuen Haug

Ansvarshavende Miljøbiobanken, FHI

Ragnhild Eek Brandlistuen

Faglig leder MoBa, FHI